OTSUSED

KOMISJONI OTSUS,

27. märts 2014,

riigiabi nr SA.34572 (13/C) (ex 13/NN) kohta, mida Kreeka andis äriühingule Larco General Mining & Metallurgical Company S.A.

(teatavaks tehtud numbri C(2014) 1818 all)

(Ainult ingliskeelne tekst on autentne)

(EMPs kohaldatav tekst)

(2014/539/EL)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 108 lõike 2 esimest lõiku,

võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna lepingut, eriti selle artikli 62 lõike 1 punkti a,

olles kutsunud huvitatud isikuid üles esitama märkusi vastavalt osutatud sätetele ([1])

ning arvestades järgmist:

1. MENETLUS

(1) Makromajandusliku kohandamisprogrammi raames on Kreeka alustanud erastamisprogrammi ([2]). Larco General Mining & Metallurgical Company S.A. (edaspidi „Larco") on riigile kuuluv äriühing, mis on kavas erastada.

(2) 2012. aasta märtsis teavitas Kreeka Vabariigi varaarendusfond (edaspidi „HRADF") ([3]) komisjoni Larco kavandatavast erastamisest. Selleks et selgitada, kas erastamisprojekti raames võib tekkida riigiabiga seotud probleeme, algatas komisjon 2012. aasta aprillis omaalgatusliku uurimise ja esialgse hindamise.

(3) Nende arutelude käigus selgus Kreeka ametiasutuste vastustest 16. märtsi 2012. aasta küsimustikule, et Larco oli juba kasutanud riigiabi meetmeid. Komisjon nõudis lisateavet 18. aprilli 2012. aasta, 24. aprilli 2012. aasta, 5. juuli 2012. aasta, 22. augusti 2012. aasta ja 7. detsembri 2012. aasta e-kirjades ning 4. mai 2012. aasta ja 14. jaanuari 2013. aasta kirjades, millele Kreeka ametiasutused vastasid 20. aprillil 2012, 26. aprillil 2012, 3. oktoobril 2012, 13. novembril 2012, 15. novembril 2012, 7. detsembril 2012, 24. detsembril 2012 ja 18. jaanuaril 2013. Komisjoni talitused ja Kreeka ametiasutuste esindajad kohtusid 30. aprillil 2012 ja 11. septembril 2012 Ateenas ning 25. jaanuaril 2013 Brüsselis.

(4) 6. märtsi 2013. aasta kirjaga (edaspidi „6. märtsi 2013. aasta otsus") teatas komisjon Kreekale, et ta on otsustanud algatada Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping") artikli 108 lõikes 2 sätestatud menetluse teatavate abimeetmete puhul, mida on kirjeldatud punktis 2.2 (edaspidi „ametlik uurimismenetlus").

([1]) ELT C 136, 15.5.2013, lk 27.

([2]) Vt Kreeka teine makromajanduslik kohandamisprogramm — esimene läbivaatamine, detsember 2012, http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/occasional_paper/2012/pdf/ocp123_en.pdf.

([3]) Kreeka Vabariigi varaarendusfond (Hellenic Republic Asset Development Fund, HRADF) on 1. juulil 2011 asutatud äriühing, mille eesmärk on hallata erastamisprotsessi.

(5) 6. märtsi 2013. aasta otsus on avaldatud *Euroopa Liidu Teatajas* ([4]). Komisjon kutsus Kreeka ametiasutusi ja huvitatud isikuid üles esitama abimeetmete kohta märkusi.

(6) Kreeka ametiasutused esitasid oma märkused komisjonile 30. aprillil 2013. Huvitatud isikutelt ei saanud komisjon ühtegi märkust.

(7) 21. jaanuari 2014. aasta e-kirjaga teatasid Kreeka ametiasutused komisjonile, et nad on nõus ingliskeelse otsuse vastuvõtmisega.

2. **ABIMEETMETE KIRJELDUS**

2.1. **Abisaaja**

(8) Larco on spetsialiseerunud lateriidimaagi kaevandamisele ja töötlemisele, ligniidi kaevandamisele ning ferronikli ja kõrvaltoodete tootmisele. Äriühingu tegevusalad hõlmavad kaevanduskohtade uurimist, arendust, kaevandamist, sulatamist ja toodete turustamist üle maailma. Larco on suurimaid ferronikli tootjaid maailmas. 2012. aastal töötas Larcos 960 töötajat, mistõttu liigitub äriühing suurettevõtjaks ([5]).

(9) Ametliku uurimismenetluse ajal kuulus 55,2 % Larco aktsiatest ettevõtja HRADF kaudu Kreeka riigile, 33,4 % erafinantseerimisasutusele National Bank of Greece S.A. (edaspidi „NBG") ning 11,4 % äriühingule Public Power Corporation S.A. (edaspidi „PPC", Kreeka turgu valitsev elektritootja, mille enamusaktsionär on riik).

(10) Larcole kuulub sulatustehas Kreeka keskosas asuvas Larymnas. Lisaks kuuluvad talle kaevandamisõigused Kreeka eri osades, mis moodustavad neli rühma: Agios Ioannise (Larymna lähedal), Evia ja Kastoria kaevandusalad ning Servia ligniidikaevandus.

(11) Larco asutati 1989. aastal uue äriühinguna pärast Larymna äriühingu Hellenic Mining and Metallurgical S.A. (edaspidi „endine Larco") likvideerimist. Endise Larco likvideerimine on veel pooleli, kuid selle varad koos kaasnevate kohustustega anti 1989. aastal üle Larcole. Endine Larco on seega Larco võlausaldaja.

2.2. **Meetmete kirjeldus**

2.2.1. *1. meede: rahandusministeeriumi ees tekkinud võla sissenõudmata jätmine*

(12) 1998. aasta aprillis sõlmisid Larco ja tema peamised võlausaldajad ehk endine Larco, PPC ja Kreeka riik võlgade tasaarveldamise kokkuleppe. Selle 1998. aasta kokkuleppe kohaselt pidi Larco tasuma oma kohustused nende võlausaldajate ees intressimääraga 6 % aastas. Ometi on äriühingu võlg Kreeka riigi ees püsinud vähemalt 2004. aastast alates sama või on veidi suurenenud ([6]), samas kui võlg PPC ja endise Larco ees on rahuldatud või vähenenud ([7]).

(13) Seega tundub, et riik käsitles Larcole antud laenu teisiti kui ülejäänud kaks võlausaldajat.

2.2.2. *2. meede: 2008. aasta riigigarantii*

(14) 22. detsembril 2008 anti riigigarantii 30 miljoni euro suurusele laenule, mille andis Larcole ATE Bank. Garantii kattis laenu täielikult kolmeks aastaks garantiipreemiaga 1 % aastas.

2.2.3. *3. meede: 2009. aasta kapitalisüst*

(15) 2009. aastal tegi Larco juhatus negatiivse omakapitali tõttu ettepaneku suurendada aktsiakapitali 134 miljoni euro võrra ning kolm aktsionäri kiitsid selle heaks. Aktsiakapitali suurendamise õigusi kasutas täielikult ära aga vaid Kreeka riik, samas kui NBG kasutas õigusi osaliselt ja PPC ei osalenud kapitali suurendamises üldse. Kapitali suurendamiseks ei eraldanud vahendeid ükski uus aktsionär.

([4]) Vt allmärkus nr 1.
([5]) Komisjoni soovitus 2003/361/EÜ, 6. mai 2003, mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate määratlemise kohta (ELT L 124, 20.5.2003, lk 36).
([6]) 2004. aastal oli võlg 10,3 miljonit eurot ja see on pidevalt suurenenud; 2011. aastaks oli võlg 13,5 miljonit eurot.
([7]) Võlg PPC ees oli 2004. aastal 39 miljonit eurot, 2011. aastal oli see täielikult tasutud; võlg endise Larco ees oli 2007. aastal 48,3 miljonit eurot ja 2011. aastal 43,8 miljonit eurot.

(16) Tegelikult suurendati kapitali vaid 65,5 miljoni euro võrra, millest ligikaudu 45 miljonit eurot andis riik (69 % kapitalisüsti koguväärtusest) ning 20,5 miljonit eurot (31 %) NBG. Hoolimata Larco kehvast finantsolukorrast tundub, et kapitali suurendamine ei põhinenud äriühingu elujõulisuse taastamiseks koostatud ümberkorraldamiskaval, kusjuures NBG tundub olevat äriühingu arvestusliku väärtuse maha kandnud, kuna kontsern ei pea võimalikuks investeeringu arvestuslikku väärtust tagasi saada, arvestades asjaolu, et äriühingul on tõsiseid finantsraskusi ([8]) (vt 6. märtsi 2013. aasta otsuse põhjendus 45).

2.2.4. *4. meede: 2010. aasta riigigarantii*

(17) 10. mail 2010 anti riigigarantii garantiikirjale, mille NBG andis Larcole väärtuses ligikaudu 10,8 miljonit eurot. Garantii oli määramata tähtajaga ning kattis garantiikirja täielikult garantiipreemiaga 2 % aastas.

2.2.5. *5. meede: garantiikirjade esitamine 2010. aasta trahvisumma ettemakse asemel*

(18) 2010. aastal auditeeris Kreeka maksuhaldur Larco finantsaruandeid ega kiitnud heaks viisi, kuidas oli raamatupidamises kajastatud teatav niklihinda käsitlevatest riskimaanduslepingutest tulenenud kahjum. Kahjumi vale kajastamise tõttu määrati äriühingule 190 miljoni euro suurune trahvisumma ([9]).

(19) Larco vaidlustas kõnealuse trahvisumma hiljem Kreeka kohtus. Kreeka õigusaktide ([10]) kohaselt peaks ettevõtja, kelle suhtes trahvi kohaldatakse, tasuma 25 % trahvisummast enne trahvi vaidlustamist kohtus (kõnealusel juhul on 25 % 47 miljonit eurot).

(20) Larco puhul aga otsustas Kreeka halduskohus vabastada äriühingu kohustusest maksta ette 25 % trahvisummast, asendades selle kohustusega esitada garantiikirju vaid 1,5 miljoni euro väärtuses.

2.2.6. *6. meede: 2011. aasta riigigarantiid*

(21) 30. detsembril 2011 anti kaks riigigarantiid ATE Banki antud kahele laenule suuruses vastavalt 30 miljonit eurot ja 20 miljonit eurot. Ühe laenu (20 miljonit eurot) tagasimaksmine oli garantii andmise ajal hilinenud. Garantiid katsid laenud täielikult ja garantiipreemia oli 1 % aastas.

2.3. **Ametliku uurimismenetluse algatamise põhjused**

(22) 6. märtsi 2013. aasta otsuses (põhjendused 18–25) jõudis komisjon esialgsele järeldusele, et Larcot võiks alates 2007. aastast pidada raskustes olevaks äriühinguks päästmise ja ümberkorraldamise suuniste ([11]) tähenduses. Seda arvestades jõudis komisjon esialgsele järeldusele, et kõik kuus meedet moodustasid riigiabi, ning väljendas kahtlust nende kokkusobivuse suhtes siseturuga.

(23) Kui kirjeldatud meetmed peaksid kujutama endast riigiabi, võeti need teatamiskohustust rikkudes ning ELi toimimise lepingu artikli 108 lõikes 3 sätestatud kohustust mitte rakendada meedet enne lõpliku otsuse tegemist.

3. **KREEKA MÄRKUSED**

3.1. **Raskustes olev äriühing**

(24) Ametliku uurimismenetluse käigus esitatud märkustes väitsid Kreeka ametiasutused, et Larco ei olnud 2008. ja 2009. aastal raskustes olev äriühing, kuna registreeritud kahjum tulenes ferronikli hinna ülemaailmsest langusest neil aastatel. Kreeka ametiasutused väitsid, et Larco on raskustes olev äriühing olnud alles alates 2010. aastast.

([8]) Märkus 24: osalus seotud äriühingutes.
([9]) Kreeka ametiasutused selgitasid hiljem, et kõnealuse meetme puhul on tegu pigem lisamaksuga, mitte trahviga. Seega tuleb 5. meedet käsitada seotuna lisamaksuga, mitte trahviga, nagu on ekslikult märgitud 6. märtsi 2013. aasta otsuses.
([10]) Kreeka tulumaksuseadus 2238/1994 (Kreeka riigi ametlik teataja FEK A/151/16.9.94), artikli 74 lõige 9.
([11]) Komisjoni teatis „Ühenduse suunised raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi kohta" (ELT C 244, 1.10.2004, lk 2).

3.2. **1. meede: rahandusministeeriumi ees tekkinud võla sissenõudmata jätmine**

(25) Kreeka ametiasutused väitsid, et laen, mille riik Larcole andis, ei hõlmanud riigi vahendeid, kuna algselt oli see äriühingute ümberkorraldamise organisatsiooni Organisation for Entreprise Restructuring S.A. (edaspidi „OER") antud eralaen. OERi likvideerimisel kanti kooskõlas seadusega nr 2741/1999 kõik selle nõuded üle riigile.

(26) Lisaks selgitasid Kreeka ametiasutused, et 1998. aasta võlgade tasaarveldamise kokkulepe sisaldas konkreetseid eeskirju laenujäägi käsitlemiseks ja sissenõudmiseks ning neid oleks majandusaasta lõpus kohaldatud järgmiselt:

a) kui Larcol oleks majandusaasta lõpuks tekkinud kasum, oleks võlausaldajatele enne laenu põhiosa tagasimakseid makstud kõigepealt kogunenud intress (6 % aastas);

b) pärast intresside maksmist oleks Larco jätnud teatava summa kasumist investeeringuteks;

c) pärast punkide a ja b kohaldamist oleks Larco arvele jäänud kasum jagatud proportsionaalselt Larco võlausaldajate vahel.

(27) Kui Larco ei oleks pärast 1999. aastat kasumit teeninud, oleks võlausaldajatel olnud õigus kasutada võla sissenõudmiseks eri vahendeid, näiteks laenu käsitlemine hilinenud maksena, võla kapitaliseerimine jms. Võlausaldajatel ei olnud siiski õigust kasutada laenujäägi sissenõudmiseks sundtäitmist, nagu äriühingu varade konfiskeerimine või äriühingu sunniviisiline pankrotimenetlus.

(28) 2003. aastani maksti võlausaldajatele kogunenud intressi vastavalt kokkuleppele. Ajavahemikul 2004–2007 ei teeninud Larco kasumit ning seetõttu kogunenud intresse ei makstud. 2007. aastal sõlmis PPC Larcoga toormaterjali käsitleva lepingu, mille kiitsid heaks kõik võlausaldajad ja mille kohaselt tarnis Larco PPC-le ligniiti, mille arvelt vähendati vastavalt võlasummat. Võlg PPC ees oli 2011. aastaks täielikult tasutud.

(29) Endise Larco haldur on kasutanud võla sissenõudmiseks kohtulikke vahendeid ning tundub, et teatav summa on juba tagasi makstud. 2011. aastaks oli endine Larco saanud 1998. aasta kokkuleppe alusel laenujäägist 5 miljonit eurot. Kuna endisel Larcol on samuti võlg Kreeka riigi ees, sai riik kõik 5 miljonit eurot endale.

(30) Larco otsese võla puhul Kreeka riigi ees on riik saatnud Larcole korrapäraselt arveid aastas tagasimakstava võlasumma ja kogunenud intresside kohta.

(31) Sellest tulenevalt väitsid Kreeka ametiasutused, et 1998. aasta kokkuleppel põhinev võlg ei hõlma riigi vahendeid ning et mingil juhul ei antud Larcole valikulist eelist.

3.3. **2. meede: 2008. aasta riigigarantii**

(32) Kreeka ametiasutused tuginesid garantiiteatisele ([12]) ning eelkõige selle punktile 3.2, milles on esitatud tingimused, mille alusel saab komisjon välistada üksikgarantii liigitumise riigiabiks. Kreeka ametiasutused väidavad järgmist:

a) Larco ei olnud garantii andmise ajal raskustes olev äriühing;

b) garantii ulatust oli selle andmisel võimalik nõuetekohaselt mõõta;

c) garantii anti võlavääртpaberile (obligatsioonilaen) ning võis seetõttu olla suurem kui 80 % tasumata laenust;

d) garantii eest makstud 1 % preemia oli turupõhine hind, mis kajastas Larco finantsolukorda.

(33) Sellest tulenevalt väitsid Kreeka ametiasutused, et 2008. aasta riigigarantii ei olnud riigiabi.

(34) Kreeka ametiasutused täpsustasid, et 2. meede võeti ministeeriumi 22. detsembri 2008. aasta otsuse YA 2/93378/0025 alusel ning see kattis täpselt 30 miljoni euro suuruse summa.

([12]) Komisjoni teatis EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamise kohta garantiidena antava riigiabi suhtes (ELT C 155, 20.6.2008, lk 10).

3.4. **3. meede: 2009. aasta kapitalisüst**

(35) Kreeka ametiasutused väitsid, et riigi osalemisega kapitali suurendamises sooviti kaitsta äriühingu väärtust, pidades silmas selle tulevast erastamist, ning rakendada ümberkorraldamiskava. Oma otsuses võttis riik arvesse Larco potentsiaalset kasvu, selle varade väärtust ning ferronikli turu üldist olukorda, samuti ümberkorraldamise ja kulude vähendamise meetmeid.

(36) NBG osalus kapitali suurendamises oli 31 %. Erinevalt riigist otsustas NBG kasutada oma õigusi üksnes osaliselt. Kreeka ametiasutused väitsid, et NBG eesmärk oli säilitada äriühingus teatav osalus ning seega ei tohiks selle tegevust käsitada usalduse puudumisena Larco tuleviku suhtes. NBG vähendas oma osaluse Larcos tõepoolest Kreeka õigusaktide kohaselt juhatuse teatavate oluliste otsuste suhtes vetoõiguse kasutamiseks vajaliku miinimumini.

(37) Kolmas aktsionär PPC otsustas selgelt kapitali suurendamises mitte osaleda, leppides oma osaluse vähenemisega. Kreeka ametiasutused väitsid, et PPC ei osalenud seetõttu, et soovis võimaldada riigil saada suurema aktsiaenamuse, pidades silmas äriühingu tulevast erastamist.

(38) Kokkuvõttes väitsid Kreeka ametiasutused, et riik toimis turumajanduse tingimustes tegutseva investorina ning seetõttu ei olnud 2009. aasta kapitalisüst riigiabi.

(39) Kapitalisüsti tegemise kuupäeva puhul ei esitanud Kreeka ametiasutused selget teavet. Aktsionäride koosoleku protokoll näitab, et Kreeka riik eraldas kapitali suurendamiseks 15 miljonit eurot 15. aprillil 2009 rahandusministeeriumi dokumendi Οικ2/27694/0025 alusel eesmärgiga eraldada kapitali suurendamiseks kokku 44 999 999,40 eurot. Larco 2009. aasta finantsaruande kohaselt otsustati kapitali suurendada 14. mail 2009, kuid selles ei selgitata, millal lisakapitali eraldamine tegelikult toimus.

3.5. **4. meede: 2010. aasta riigigarantii**

(40) Kreeka ametiasutused selgitasid, et 1998. aasta kokkuleppe küsimuses on endine Larco pöördunud Larco võla sissenõudmiseks Kreeka kohtute poole ning et kohtud on vastu võtnud mitu otsust ja mitu otsust tühistanud, sealhulgas seoses ligikaudu 10,5 miljoni euro suuruse võlaga ([13]).

(41) Lähtuvalt Larco esitatud kaebusest ja korvamatu kahju ohust peatas Kreeka ülemkohus ligikaudu 10,5 miljoni euro suuruse võla maksmise kuni asjaomase kohtu lõpliku otsuseni. Võla maksmine peatati tingimusel, et Larco annab endisele Larcole peatatud makse väärtuses garantiikirja. NBG andis Larcole garantiikirja väärtuses ligikaudu 10,8 miljonit eurot (10,5 miljonit eurot algselt vaidlustatud võlast, lisaks 0,3 miljonit eurot kohtu- ja muude kulude katteks). Garantiikiri omakorda tagati kogu summas määramatu tähtajaga riigigarantiiga, mille preemia oli 2 % aastas.

(42) Kreeka ametiasutused selgitasid, et riik võttis selle meetme aktsionärina võla maksmise peatamise tingimuste täitmiseks ning oma investeeringu kaitsmiseks selle eest, et võlg kuulutatakse tähtaja ületanuks. Teisiti ei oleks võla maksmise peatamine olnud võimalik ja endisel Larcol oleks olnud õigus jätkata võla sissenõudmist, võimalik et konfiskeerides Larco vara. Larco oleks sellisel juhul muutunud maksejõuetuks. Kreeka ametiasutuste kohaselt ei oleks NBG andnud garantiikirja ilma riigigarantiita.

(43) Kreeka ametiasutused selgitasid, et 4. meede võeti ministeeriumi 10. mai 2010. aasta otsuse YA 2/923/0025 alusel ning see kattis täpselt 10 510 824,95 eurot ning lisaks 310 000 eurot kohtu- ja muude kulude katteks, seega kokku 10 820 824,95 eurot.

3.6. **5. meede: garantiikirjade esitamine 2010. aasta trahvisumma ettemakse asemel**

(44) Kreeka ametiasutused selgitasid, et kõnealune meede on seotud pigem lisamaksu kui trahviga. Lisamaks määrati seetõttu, et maksuhaldur ei olnud nõus riskimaanduslepingutest tuleneva kahjumi mahaarvamisega Larco puhastulust, nagu Larco oli teinud. Lisaks selgitasid Kreeka ametiasutused, et kohus käskis Larcol esitada garantiikirjad koguväärtuses 4,7 miljonit eurot.

([13]) Endise Larco kohaselt on see 1998. aasta kokkuleppe kohase põhiosa pealt kogunenud intress.

(45) Kreeka ametiasutused esitasid tõendeid selle kohta, et Larcol oli õigus asendada lisamaksu ettemakse garantiikirjadega üldise õigussätte alusel. Kohtuotsuses, millega lubati Larcol kooskõlas Kreeka õigusaktidega asendada lisamaksu ettemaks garantiikirjadega ([14]), kasutati tasakaalu põhimõtet, millega võeti arvesse kasu võlausaldajale (riik) ja võlgniku elujõulisust (Larco), ning seega otsustati ajutiselt peatada 47 miljoni euro (25 % lisamaksust) suuruse ettemakse kohustus ning asendada see garantiikirjadega koguväärtuses 4,7 miljonit eurot. Makse peatamine pidi kehtima kuni lõpliku otsuseni kohtumenetluses, mille Larco lisamaksu määramise tõttu riigi vastu algatas.

(46) Lisaks väitsid Kreeka ametiasutused, et riigi kohtute otsuseid ei saa omistada riigile.

(47) Kreeka ametiasutused selgitasid lisaks, et ajutisest peatamisest hoolimata oli riik tegelikult peatamise finantsmõju tühistanud, kuna tasaarveldas Larco makstava lisamaksu summadega, mille riik võlgnes Larcole, nagu tulu- ja käibemaksutagastused. See on Kreekas hiljutiste õigusaktide alusel lubatud maksude kogumise kiirendamiseks.

(48) Seega tundub, et riik on Larcole määratud lisamaksu ettemakse puhul makstaolevast summast tegelikult juba saanud vähemalt 16,1 miljonit eurot.

3.7. **6. meede: 2011. aasta riigigarantiid**

(49) Kreeka ametiasutused selgitasid, et kumbki kahest laenust, mille jaoks garantiid anti, ei olnud tähtaega ületanud. 20 miljoni euro suuruse laenu andis ATE Bank varasema, tähtaja ületanud 20 miljoni suuruse laenu refinantseerimiseks.

(50) Kreeka ametiasutused väitsid, et kaks riigigarantiid ei hõlmanud riigi vahendeid, kuna riik oli Larcole käibemaksutagastusena võlgu 60 miljonit eurot. Seega oleks saanud garantiide kasutamise korral tasaarveldada summad riigi võlakohustuste jäägi arvelt.

(51) Ametiasutused väitsid lisaks, et isegi kui meede kujutab endast riigiabi, tuleks seda pidada siseturuga kokkusobivaks, kuna see on kooskõlas ajutise raamistikuga ([15]) ning Kreeka asjakohase ajutise laenugarantiide kavaga (edaspidi „ajutine garantiikava") ([16]). Eelkõige leidsid ametiasutused, et kuigi Larco oli meetme võtmise ajal raskustes olev äriühing, olid muud kava tingimused täidetud:

a) Larco oli suurettevõtja;

b) 30 miljoni euro suurune laen oli investeerimislaen, samas kui 20 miljonit eurot laenati varasema, investeerimise eesmärgil antud laenu refinantseerimiseks;

c) garantiid anti enne 2011. aasta lõppu;

d) kahe garanteeritud laenu kogusumma ületas Larco aasta palgakulusid vaid 3 miljoni euro võrra;

e) garantiid katsid laenu täielikult, kuid selline meede oli Larcol ainus võimalus rahastamist saada, arvestades Kreeka majandusolukorda;

f) garantiide preemia oli 1 % aastas, mida tuleks pidada turupõhiseks preemiaks.

(52) Lisaks väitsid Kreeka ametiasutused, et juhul, kui komisjon leiab, et meede kujutab endast riigiabi ega vasta ajutise garantiikava tingimustele, tuleks meetmeid pidada päästmisabiks. Sel juhul on sellest abist teatatud, kuna komisjoni teavitati meetmest 16. märtsi 2012. aasta vastuses küsimustikule komisjoni omaalgatusliku esialgse uurimise etapis.

(53) Kreeka ametiasutuste kohaselt on abi kooskõlas päästmise ja ümberkorraldamise suunistega järgmistel põhjustel:

a) tegu oli laenugarantiidena antud likviidsustoetusega;

b) see oli põhjendatud tõsiste sotsiaalsete raskustega ning sellel ei olnud lubamatut kahjulikku kõrvalmõju teistele liikmesriikidele;

([14]) Haldusmenetluste koodeksi artiklid 200–205.
([15]) Ühenduse riigiabi meetmete ajutine raamistik praeguses finants- ja majanduskriisis rahastamisele juurdepääsu toetamiseks (ELT C 83, 7.4.2009, lk 1).
([16]) N 308/09, vastu võetud 30. juunil 2009.

c) Kreeka ametiasutused koostasid koostöös komisjoniga ümberkorraldamiskava;

d) see oli piiratud summaga, mis oli vajalik äriühingu tegevuse jätkamiseks piiratud ajavahemikul;

e) selle puhul järgiti ühekordse abi tingimust, kuna Larco ei olnud varem päästmis- ega ümberkorraldamisabi saanud;

f) Larco esitas riigile äriplaani, milles põhjendas 30 miljoni euro suuruse summa eraldamise vajalikkust investeeringute jaoks.

(54) Kreeka ametiasutused selgitasid, et 6. meetme aluseks olid ministeeriumi 30. detsembri 2011. aasta otsus YA 2/95156/0025, millega kaeti täpselt 30 000 000 eurot, ning 30. detsembri 2011. aasta otsus YA 2/95161/0025, millega kaeti täpselt 20 000 000 eurot.

4. **HINDAMINE**

(55) Käesolevas otsuses käsitletakse kõigepealt seda, kas Larco on raskustes olev äriühing päästmise ja ümberkorraldamise suuniste tähenduses. Seejärel hinnatakse otsuses, kas uuritavad meetmed kujutavad endast riigiabi Larcole ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses, ning lõpuks seda, kas selline abi võib olla kokkusobiv siseturuga.

4.1. **Larco raskused**

(56) 6. märtsi 2013. aasta otsuses ning eriti selle põhjendustes 18–25 jõudis komisjon esialgsele järeldusele, et Larco oli kuue kõnealuse meetme võtmise ajal raskustes olev äriühing. Larco peamised finantsandmed ajavahemiku 2007–2011 kohta on esitatud tabelis.

Larco peamised finantsandmed ajavahemiku 2007-6/2012 kohta (miljonites eurodes)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012. aasta esimene pool (*)
Käive	549,3	284	98,8	239	311	154,6
Maksueelne kasum	23	—116	—105	6,4	6,5	—12,2
Osa- või aktsiakapital	163,8	163,8	109	109	109	109
Aktsionäride omakapital	104	—0,4	—35	—31	—26	—39
Võlg kokku	141,2	230,1	233,9	261,8	262,7	326,0
Oma- ja laenukapitali suhe	1,3	—575,0	—6,6	—8,3	—10,1	—8,4

(*) HRADFi esitatud andmed.

(57) Päästmise ja ümberkorraldamise suuniste punkti 10 alapunktis a on sätestatud, et piiratud vastutusega äriühingut loetakse raskustes olevaks siis, kui ta „on kaotanud üle poole oma osa- või aktsiakapitalist ja üle veerandi sellest kapitalist viimase 12 kuu jooksul”. See põhineb eeldusel, et osa- või aktsiakapitali massilise kaotuse korral ei suuda äriühing peatada kahjumit, mis viiks lühema või keskmise ajavahemiku jooksul peaaegu kindlasti äriühingu tegevuse lõpetamiseni (nagu on sätestatud päästmise ja ümberkorraldamise suuniste punktis 9).

(58) Päästmise ja ümberkorraldamise suuniste punkti 11 kohaselt võib äriühingu lugeda raskustes olevaks ka siis, „kui eksisteerivad tavapärased raskustes oleva äriühingu tunnused, näiteks suurenev kahjum, vähenev käive, kasvav laoseis, ülevõimsus, kahanev rahakäive, kasvav võlg, suurenevad intressinõuded ning vähenev või puuduv varade puhasväärtus”. Üldkohtu otsuse kohaselt võib negatiivset omakapitali „pidada oluliseks näitajaks äriühingu rahaliste raskuste kohta” ([17]).

([17]) Liidetud kohtuasjad T-102/07, Freistaat Sachsen *vs.* komisjon, ning T-120/07, MB Immobilien ja MB System *vs.* komisjon, EKL 2010, lk II-585, punkt 106.

(59) Larco finantsaruanded perioodi kohta alates 2007. aastast 2012. aasta esimese pooleni näitavad, et äriühingu osa- või aktsiakapital ei vähenenud rohkem kui poole võrra. Samas muutus äriühingu omakapital tol perioodil negatiivseks. Varasemates kohtuasjades on komisjon leidnud, et äriühingu negatiivne omakapital osutab sellele, et asjaomane äriühing on kaotanud kogu osa- või aktsiakapitali, ning selle põhjal eeldatakse, et päästmise ja ümberkorraldamise suuniste punkti 10 alapunkti a kriteeriumid on täidetud ([18]).

(60) Larco puhul leiab komisjon, et eeldatavasti ei vähenenud äriühingu osa- või aktsiakapital rohkem kui poole võrra vaid seetõttu, et äriühing ei võtnud asjakohaseid meetmeid, mida Kreeka õigusaktide ([19]) kohaselt tavaliselt nõutakse. Selliste asjakohaste meetmete eesmärk on muuta äriühingu omakapital negatiivsest positiivseks ja samal ajal seda piisavalt suurendada. Sellised asjakohased meetmed võivad olla kas kahjumi kapitaliseerimine või kapitali suurendamine või mõlemad.

(61) Sellega seoses leiab komisjon, et kahjumi kapitaliseerimine oleks põhjustanud äriühingu kogu osa- või aktsiakapitali kaotamise, kuna tekkinud kahjum oli suurem kui osa- või aktsiakapital. Seetõttu leiab komisjon, et päästmise ja ümberkorraldamise suuniste punkti 10 alapunkti a kriteeriumid on käesoleval juhul täidetud alates 2008. aastast.

(62) Päästmise ja ümberkorraldamise suuniste punkti 11 puhul tuleb lisaks märkida, et Larco käive vähenes aastatel 2007–2009 oluliselt ning et 2008. ja 2009. aastal kanti suurt kahjumit, kokku summas 221 miljonit eurot (vastavalt 116 miljonit ja 105 miljonit eurot). 2010. ja 2011. aastal äriühingu käive ja tulu suurenesid, kuid sellest ei piisanud Larco majanduslikuks taastumiseks. Kõnealusel perioodil jäi äriühingu omakapital negatiivseks ja võlad suurenesid. Lisaks jäi Larco 2012. aasta esimesel poolel uuesti kahjumisse.

(63) Komisjon ei ole nõus Kreeka ametiasutuste väitega, et Larco ei olnud 2008. ja 2009. aastal raskustes olev äriühing, kuna kahjum oli tingitud ferronikli hinna langusest.

(64) Esiteks ei muuda asjaolu, et ferronikli hinna langus tekitas kahjumit ja süvendas Larco rasket olukorda, seda, et Larco puhul esines tavapäraseid raskustes olevale äriühingule omaseid märke. Tugev äriühing peaks kahjumi tekkimise vältimiseks kohandama kulud vastavaks hinnamuutustele.

(65) Teiseks oli 2008. ja 2009. aastal äriühingu omakapital negatiivne ja võlg suurenes (2007.–2008. aastal 63 %). Kuigi pärast 2010. aastat ferronikli hind tõusis ja käive oluliselt suurenes, näitavad Larco tollased finantstulemused, et raskused püsisid. Seega ei saa järeldada, et 2008. ja 2009. aasta kahjum oli tingitud ainult ferronikli madalast hinnast.

(66) Eespool kirjeldatut arvesse võttes järeldatakse, et Larco oli kõnealuse kuue meetme võtmise ajal raskustes olev äriühing päästmise ja ümberkorraldamise suuniste tähenduses.

4.2. **Riigiabi olemasolu**

(67) ELi toimimise lepingu artikli 107 lõikes 1 sätestatakse, et igasugune liikmesriigi poolt või riigi ressurssidest mis tahes kujul antav abi, mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatavaid ettevõtjaid või teatavate kaupade tootmist, on siseturuga kokkusobimatu niivõrd, kuivõrd see kahjustab liikmesriikidevahelist kaubandust.

(68) Komisjonis väljakujunenud tava alusel, mida toetab kohtupraktika, kasutatakse selle hindamisel, kas tehing avaliku sektori asutuse ja äriühingu vahel moodustab riigiabi, turumajanduse tingimustes tegutseva investori või võlausaldaja põhimõtet ([20]). Sellest põhimõttest järeldub, et kui riik tegutseb turul ärientevõtjana, peab ta seda tegema viisil, mis on võrreldav eraettevõtja käitumisega. Kui riik nii ei tee, võib tegevus hõlmata riigiabi. Teisisõnu kasutatakse selle hindamisel, kas tehing hõlmab riigiabi või mitte, võrdlusalusena seda, kas eraettevõtja oleks sarnases olukorras käitunud samamoodi. Selle põhimõtte kohaldamisel ei saa toetusmeetmete võtmise põhjustena arvesse võtta mittemajanduslikke tegureid.

([18]) Komisjoni otsus riigiabi C 38/07 kohta, Arbel Fauvet Rail (ELT L 238, 5.9.2008, lk 27), komisjoni otsus riigiabi C 27/10 kohta, United Textiles (ELT L 279, 12.10.2012, lk 30).

([19]) Kreeka seaduse nr 2190/1920 artikli 47 kohaselt peavad aktsionärid juhul, kui äriühingu omakapital langeb alla 50 % aktsiakapitalist, otsustama (kuue kuu jooksul asjaomase majandusaasta lõpust), kas äriühingu tegevus lõpetada või võtta muid meetmeid.

([20]) Vt nt kohtuasi C-305/89: Itaalia *vs.* komisjon („ALFA Romeo"), EKL 1991, lk I-1603, punktid 18 ja 19; kohtuasi T-16/96: Cityflyer Express *vs.* komisjon, EKL 1998, lk II-757, punkt 51; liidetud kohtuasjad T-129/95, T-2/96 ja T-97/96: Neue Maxhütte Stahlwerke ja Lech-Stahlwerke *vs.* komisjon, EKL 1999, lk II-17, punkt 104; liidetud kohtuasjad T-268/08 ja T-281/08: Land Burgenland ja Austria *vs.* komisjon, EKL 2012, lk II-0000, punkt 48.

4.2.1. *1. meede: rahandusministeeriumi ees tekkinud võla sissenõudmata jätmine*

(69) Kättesaadava teabe põhjal ei saa komisjon nõustuda Kreeka ametiasutuste väitega, et OERi antud laen oli eralaen. OERi asutamise aluseks olnud Kreeka õigusakti nr 1386/1983 (artikli 1) ([21]) kohaselt pidi OER tegutsema riigi sotsiaalsetes huvides ja riigi järelevalve all. Nimetatud õigusakti artikli 3 kohaselt oli riik OERi ainus aktsionär. Lisaks oli riigil võimalik otse nimetada esimees, kaks kaheksast juhatuse liikmest ning kaudselt veel neli juhatuse liiget. Eespool kirjeldatust järeldub, et OERi vahendid on riigi vahendid, ning seega tundub, et OERilt saadud laen on riigilt saadud laen.

(70) Kreeka ametiasutuste esitatud tõendid näitavad, et Larco võlast OERi ees (mis hiljem anti üle riigile) teatati korrapäraselt ja selle kohta oli esitatud arveid kooskõlas 1998. aasta võlgade tasaarveldamise kokkuleppega. Osa võlast saadi tagasi, kui äriühingu kasumlikkus seda võimaldas. Larco tegi kõnealusel perioodil investeeringuid, mis vähendasid tagasimakseid, kuid need investeeringud tehti kõigi võlausaldajate heakskiidul. Kokkuleppe kohaselt ei olnud võlausaldajatel õigust kasutada laenujäägi sissenõudmiseks sundtäitmist.

(71) Eespool kirjeldatut arvesse võttes järeldatakse, et 1. meede oli kooskõlas turumajanduse tingimustes tegutseva võlausaldaja põhimõttega, kuna võlausaldajana tegutses riik viisil, mis on võrreldav eraettevõtjast võlausaldaja käitumisega, pidades silmas, et ta kasutas võla sissenõudmiseks kõiki olemasolevaid ja lepingus sätestatud raamistikuga võimaldatud vahendeid.

4.2.2. *2. meede: 2008. aasta riigigarantii*

(72) Riigigarantiid seavad ohtu riigi vahendid, kuna garantii makstakse välja riigi eelarvest. Peale selle tähendab igasugune garantii, mida ei ole nõuetekohaselt hüvitatud, riigi rahaliste vahendite kaotamist. Seega on riigi vahendeid ja riigi seotust käsitlev kriteerium käesoleval juhul täidetud ning Kreeka ametiasutused ei ole seda vaidlustanud.

(73) Komisjon ei ole nõus Kreeka ametiasutuste väitega, et täidetud on garantiiteatise punkti 3.2 tingimused. Komisjon on teinud kindlaks, et Larco oli 2008. aastal raskustes olev äriühing. Lisaks ei saa pidada preemiat 1 % aastas vastavaks tagatud laenudega seotud kohustuste täitmata jätmise riskile, arvestades Larco suuri rahalisi raskusi ning eriti tema oma- ja laenukapitali suhte kõrget väärtust.

(74) Komisjon leiab, et mõistlik turumajanduse tingimustes tegutsev võlausaldaja ei oleks Larcole sellistel tingimustel garantiid andnud. Kuna meede võeti Larco suhtes valikuliselt, järeldab komisjon, et 2008. aasta riigigarantii andis abisaajale valikulise eelise.

(75) Larco tegutseb valdkonnas, mis hõlmab liikmesriikidevahelist kaubandust, ning ekspordib suurema osa toodangust teistesse liikmesriikidesse. Lisaks tegeletakse nikli kaevandamise, sulatamise ja rafineerimisega lisaks Kreekale veel kuues liikmesriigis, nimelt Austrias, Soomes, Prantsusmaal (Uus-Kaledoonia), Hispaanias, Rootsis ja Ühendkuningriigis ([22]). Nikliga kaubeldakse peaaegu kõigis liikmesriikides ([23]).

(76) Kõnealused meetmed võimaldavad Larcol jätkata tegevust nii, et erinevalt teistest rahaliste raskustega konkurentidest ei pea ta kannatama raskest rahalisest seisust tavaliselt tulenevate tagajärgede käes. See moonutab konkurentsi, kuna samadel turgudel tegutsevad teised ettevõtjad peavad hakkama saama ilma riigi toetuseta.

(77) Seepärast leitakse, et 2. meede on riigiabi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses. Komisjon leiab, et abi suurus vastab garanteeritud laenu summale, kuna on kaheldav, kas Larco oleks tema majandusraskusi arvestades saanud tingimustest hoolimata turult üldse rahastamist. Teisisõnu leiab komisjon, et Larco sai garanteeritud laenu summale vastava eelise, kuna ilma riigigarantiita ei oleks ta turult sellist rahastamist saanud.

(78) Komisjonil ei ole andmeid selle kohta, et garantiid oleks kasutatud.

4.2.3. *3. meede: 2009. aasta kapitalisüst*

(79) Riigi osalus Larco 2009. aasta aktsiakapitali suurendamises hõlmab riigi vahendeid ja seega on tegemist riigiabiga. Seepärast on see kriteerium täidetud ja Kreeka ametiasutused ei ole seda vaidlustanud.

([21]) Kreeka riigi ametlik teataja FEK A-107.
([22]) Allikad: British Geological Survey „European Mineral Statistics 2006–2010", http://www.bgs.ac.uk/; Nickel Institute, http://www.nickelinstitute.org.
([23]) Allikas: British Geological Survey „European Mineral Statistics 2006–2010", http://www.bgs.ac.uk/.

(80) Komisjon ei ole saanud Kreeka ametiasutustelt veenvaid tõendeid, mis põhjendaksid nende väidet, et riik toimis turumajanduse tingimustes tegutseva mõistliku investorina. Õigupoolest osutavad tõendusmaterjalina esitatud aktsionäride koosolekute protokollid sellele, et aktsionäridele ei esitatud enne kapitali suurendamist ümberkorraldamiskava, hoolimata sellest, et Larco oli raskustes olev äriühing. Lisaks ei piisanud kokkuvõttes kapitalisüsti kogusummast Larco negatiivse omakapitali katmiseks ning seega ei saa seda pidada äriühingu väärtuse kaitsmise ja ümberkorraldamise toetamise meetmeks.

(81) NBG osalemise küsimuses tuletab komisjon meelde Üldkohtu selgitust, mille kohaselt „ei saa samaaegsus üksi isegi märkimisväärsete eraõiguslike investeeringute korral olla piisav, et järeldada, et tegemist ei ole riigiabiga EÜ artikli 87 lõike 1 tähenduses, võtmata arvesse muid asjakohaseid faktilisi või õiguslikke asjaolusid" ([24]).

(82) NBG osalist osalemist ei saa kasutada tõendina riigi ja eraettevõtjatest aktsionäride tegevuse kokkulangevuse kohta, kuna NBG oli nii Larco aktsionär kui ka võlausaldaja. Tema otsus osaleda kapitali suurendamises osaliselt oli seega vahend oma investeeringu väärtuse ja samas enda kui võlausaldaja positsiooni kaitsmiseks.

(83) Lisaks oli riik andnud Larcole juba 2008. aasta riigigarantii. Väljakujunenud kohtupraktikast lähtudes ei saa riigi osalemist 2009. aasta kapitalisüstis vaadelda eraldiseisvalt, vaid arvesse tuleb võtta ka teisi abimeetmeid ([25]).

(84) Peale selle ei toeta aktsionäride koosolekute protokollid Kreeka ametiasutuste väidet, et PPC soovis võimaldada riigil saada suurema aktsiaenamuse. Selle asemel teatas PPC lihtsalt, et ei soovi kapitali suurendamises osaleda.

(85) Seega leiab komisjon, et mõistlik turumajanduse tingimustes tegutsev investor ei oleks sellistel tingimustel Larco kapitali suurendamises osalenud. Kuna meede võeti Larco suhtes valikuliselt, järeldab komisjon, et riigi osalemine 2009. aasta kapitalisüstis andis abisaajale valikulise eelise.

(86) Põhjendustes 75–76 esitatud põhjustel võis meede mõjutada liikmesriikidevahelist kaubandust ja moonutada konkurentsi.

(87) Seepärast järeldatakse, et 3. meede on riigiabi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses. Kuna ei ole vaidlustatud, et riik kasutas oma õigusi aktsiakapitali suurendamises täielikult ära [ebaselge], on 3. meetme väärtus kokku 44 999 999,40 eurot.

(88) Meetme võtmise kuupäeva puhul võib aktsionäride 14. mai 2009. aasta koosoleku protokolli alusel järeldada, et Kreeka riik eraldas 15 000 000 eurot kapitali suurendamiseks 15. aprillil 2009 ([26]) eesmärgiga eraldada kapitali suurendamiseks [ebaselge] kokku 44 999 999,40 eurot. Komisjonil ei ole andmeid selle kohta, mis kuupäeval eraldati ülejäänud osa riigi osalusest äriühingu aktsiakapitali suurendamiseks.

4.2.4. *4. meede: 2010. aasta riigigarantii*

(89) Samadel põhjustel, mis 2. meetme puhul, on riigi vahendeid ja riigi seotust käsitlev kriteerium täidetud ka 4. meetme puhul ning Kreeka ametiasutused ei ole seda vaidlustanud.

(90) Komisjon tunnistab, et käesoleva juhtumi asjaoludega sarnastes tingimustes võib see olla üldine äritava, et aktsionärid annavad garantiisid. Kuna aga NBG oli samuti Larco aktsionär, leiab komisjon, et tavaliselt oleksid aktsionärid jaganud garantiiga seotud riski proportsionaalselt. Selle asemel võttis riik kogu riski enda peale, andes võlale garantii, samas kui Larco oli raskustes ja tal oli juba kasvav võlg.

(91) Sarnaselt 2. meetmega ei ole garantiiteatise punkti 3.2 tingimused ka käesoleva meetme puhul täidetud, kuna 2 % preemiat ei saa pidada vastavaks Larco kohustuste täitmata jätmisega seotud riskile.

([24]) 11. septembri 2012. aasta otsus kohtuasjas T-565/08: Corsica Ferries *vs.* komisjon, punkt 122.
([25]) Liidetud kohtuasjad C-399/10 P ja C-401/10 P, Bouygues SA, Bouygues Télécom SA *vs.* komisjon, ning kohtuasi T-11/95, BP Chemicals *vs.* komisjon, EKL 1998, punkt 171.
([26]) Rahandusministeeriumi dokumendi Οικ2/27694/0025 alusel.

(92) Seetõttu leiab komisjon, et mõistlik turumajanduse tingimustes tegutsev võlausaldaja ei oleks andnud Larcole sellistel tingimustel garantiid. Kuna meede võeti Larco suhtes valikuliselt, järeldab komisjon, et sellega anti abisaajale valikuline eelis.

(93) Põhjendustes 75–76 esitatud põhjustel võis meede mõjutada liikmesriikidevahelist kaubandust ja moonutada konkurentsi.

(94) Seepärast järeldatakse, et 4. meede on riigiabi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses. Komisjon leiab, et abi suurus vastab garanteeritud summale, kuna on selge, et tingimustest hoolimata ei oleks ükski mõistlik turuosaline saanud anda Larcole tema majandusraskusi silmas pidades sellise summa väärtuses garantiid. Teisisõnu leiab komisjon, et Larco saadud eelis vastab garanteeritud summale, kuna ilma riigigarantiita ei oleks ta turult üldse garantiid saanud.

(95) Komisjonil ei ole andmeid selle kohta, et garantiid oleks kasutatud.

4.2.5. *5. meede: garantiikirjade esitamine 2010. aasta lisamaksu ettemakse asemel*

(96) Komisjon võtab teadmiseks Kreeka ametiasutuste esitatud selgitused 5. meetme asjaolude kohta.

(97) Kreeka ametiasutuste esitatud tõendeid silmas pidades on komisjon nõus, et õigus asendada lisamaksu ettemakse garantiikirjadega anti Larcole kohtus objektiivsete kriteeriumide alusel, mida oleks kohaldatud sarnases olukorras mis tahes muu ettevõtja suhtes. Seega järeldatakse, et 5. meede ei andnud Larcole valikulist eelist.

4.2.6. *6. meede: 2011. aasta riigigarantiid*

(98) Komisjon võtab teadmiseks Kreeka ametiasutuste esitatud selgitused 6. meetme asjaolude kohta.

(99) Komisjon ei ole nõus Kreeka ametiasutuste väitega, et 6. meede ei hõlma riigi vahendeid. Esiteks, nagu on selgitatud 2. meetme puhul, seadsid riigigarantiid ohtu riigi vahendid, kuna garantiid makstakse välja riigi eelarvest. Peale selle tähendab igasugune garantii, mida ei ole hüvitatud nõuetekohase turupõhise preemiaga, riigi rahaliste vahendite kaotamist. Lisaks tundub väide käibemaksutagastusena võlgnetava 60 miljoni euro suuruse summa kohta olevat vastuolus 5. meetme puhul esitatud märkustega, milles Kreeka ametiasutused väitsid, et tagastamisele kuulunud käibemaks jäeti maksmata õiguspärasel alusel ja tahtlikult, et tasaarveldada lisamaksu ettemakse peatamist.

(100) Seega leiab komisjon, et riigi vahendeid ja riigi seotust käsitlev kriteerium on käesoleva meetme puhul täidetud.

(101) Sarnaselt 2. ja 4. meetmega ei ole ka selle meetme puhul täidetud garantiiteatise punkti 3.2 tingimused.

(102) Seetõttu leiab komisjon, et mõistlik turumajanduse tingimustes tegutsev võlausaldaja ei oleks Larcole sellistel tingimustel garantiid andnud. Kuna meede võeti Larco suhtes valikuliselt, järeldab komisjon, et sellega anti abisaajale valikuline eelis.

(103) Põhjendustes 75–76 esitatud põhjustel võis meede mõjutada liikmesriikidevahelist kaubandust ja moonutada konkurentsi.

(104) Seepärast leitakse, et 6. meede on riigiabi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses. Komisjon leiab, et sarnaselt 2. meetmega vastab abi suurus garanteeritud laenude summale, kuna on kaheldav, kas Larco oleks tema majandusraskusi arvestades tingimustest hoolimata turult üldse rahastamist saanud.

(105) Komisjonil ei ole andmeid selle kohta, et garantiid oleks kasutatud.

4.2.7. *Järeldus riigiabi olemasolu kohta*

(106) Eespool kirjeldatut arvesse võttes leiab komisjon, et 1. ja 5. meede ei ole riigiabi, ent 2., 3., 4. ja 6. meede on riigiabi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses.

(107) Seega on riigiabi 2. meetme puhul kokku 30 miljonit eurot ja see anti 22. detsembril 2008. 3. meetme puhul on riigiabi kokku 44 999 999,40 eurot, kuid Kreeka ametiasutused peavad täpsustama abi andmise kuupäeva(d). 4. meetme puhul on riigiabi kokku 10 820 824,95 eurot ning see anti 10. mail 2010; 6. meetme puhul on riigiabi kokku 50 miljonit eurot (30 miljonit eurot + 20 miljonit eurot) ning see anti 30. detsembril 2011.

4.3. **Ebaseaduslik abi**

(108) 2., 3., 4. ja 6. meede kujutavad endast riigiabi ning nende võtmisel rikuti teatamiskohustust ning ELi toimimise lepingu artikli 108 lõikes 3 sätestatud kohustust mitte rakendada meedet enne lõpliku otsuse tegemist. Seega on nende meetmete puhul tegemist ebaseadusliku riigiabiga.

4.4. **Abi kokkusobivus siseturuga**

(109) Sedavõrd, kui teatavad meetmed kujutavad endast riigiabi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses, tuleb hinnata nende kokkusobivust siseturuga nimetatud artikli lõigetes 2 ja 3 kehtestatud erandeid arvesse võttes.

(110) Euroopa Kohtu praktika kohaselt on liikmesriigi ülesanne esitada siseturuga kokkusobivuse võimalikud põhjused ja tõendada, et sellise kokkusobivuse tingimused on täidetud ([27]).

4.4.1. *2., 4. ja 6. meetme kokkusobivus siseturuga*

(111) 2. ja 4. meetme puhul ei esitanud Kreeka ametiasutused võimalikke põhjuseid siseturuga kokkusobivuse kohta, kuna nad väitsid, et meetmed ei ole riigiabi.

(112) Arvestades asjaolu, et meetmed kujutavad endast riigiabi, tuleb hinnata nende kokkusobivust siseturuga ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti c alusel ning eriti päästmise ja ümberkorraldamise suuniste alusel, kuna Larco on vähemalt 2008. aastast alates olnud raskustes olev äriühing. Päästmise ja ümberkorraldamise suuniste punkti 20 kohaselt „ei saa seda [raskustes oleva äriühingu eksistentsi] kasutada muude poliitiliste eesmärkide saavutamise vahendina, enne kui tema elujõulisus on tagatud.Järelikult võib komisjoni arvates abi raskustes olevatele äriühingutele edendada majandustegevuse arengut, kahjustamata kaubandust määral, mis on vastuolus ühenduse huvidega, kui täidetakse käesolevates suunistes kehtestatud tingimusi".

(113) Sellegipoolest ei ole päästmise ja ümberkorraldamise suuniste asjakohased tingimused (jaotis 3.1) käesoleval juhul täidetud. Garantiisid ei lõpetatud kuue kuu möödumist ning Kreeka ametiasutused ei teatanud ümberkorraldamiskavast, millega taastada äriühingu elujõulisus, ning seejuures ei rakendatud konkurentsimoonutuste leevendamiseks ühtegi kompensatsioonimeedet. Lisaks puuduvad tõendid selle kohta, et abi oleks piiratud vajaliku miinimumini, eelkõige abisaaja märkimisväärse omaosaluse kaudu. Ametiasutused ei esitanud likvideerimiskava.

(114) 6. meetmega seoses on Kreeka ametiasutused väitnud, et see oli kooskõlas ajutise raamistikuga ja ajutise garantiikavaga ning et igal juhul kvalifitseerub see päästmisabiks.

(115) Komisjon ei ole Kreeka ametiasutuste väidetega nõus. Komisjon leiab, et ajutise raamistiku tingimused ja ajutise garantiikava tingimused ei olnud täidetud, kuna Larco oli raskustes olev äriühing. Kahe garantii kogusumma oli suurem kui Larco aasta palgakulud, garantii kattis rohkem kui 90 % laenust ja preemiat 1 % aastas ei saa pidada turupõhiseks preemiaks, mis kajastab garanteeritud summa kaotamise riski.

(116) Väite suhtes, et meede on päästmisabi, ei maininud Kreeka ametiasutused kordagi, et 2011. aasta garantiisid tuleks pidada päästmisabiks, ega esitanud selle kohta ühtki teadet, hoolimata sellest, et komisjon on arutanud Kreeka ametiasutustega Larco küsimust alates 2011. aastast. Selle asemel teatasid Kreeka ametiasutused vastuses 16. märtsi 2012. aasta küsimustikule, et äriühing ei ole saanud viimase kümne aasta jooksul päästmis- ega ümberkorraldamisabi.

([27]) Kohtuasi C-364/90: Itaalia *vs.* komisjon, EKL 1993, lk I-2097, punkt 20.

(117) Igal juhul ei ole päästmise ja ümberkorraldamise suuniste asjakohased tingimused ka käesoleval juhul täidetud. 2011. aasta garantiisid ei lõpetatud kuue kuu möödumisel ning Kreeka ametiasutused ei ole teatanud ümberkorraldamiskavast ega likvideerimiskavast. Äriplaan, millega põhjendatakse 30 miljoni euro vajalikkust investeeringute jaoks, ei saa olla siseturuga kokkusobiva ümberkorraldamiskava alus päästmise ja ümberkorraldamise suuniste tähenduses. See on tingitud asjaolust, et plaani eesmärk ei olnud taastada äriühingu elujõulisus ning see ei sisaldanud kompensatsioonimeetmete kavandamist ega rakendamist konkurentsimoonutuste leevendamiseks. Lisaks puuduvad tõendid selle kohta, et abi oleks piiratud vajaliku miinimumini, eelkõige abisaaja märkimisväärse omaosaluse kaudu. Ametiasutused ei esitanud ka likvideerimiskava.

(118) Komisjon ei ole teinud kindlaks muid võimalikke põhjuseid, mille alusel võiksid 2., 4. ja 6. meede olla siseturuga kokkusobivad.

(119) Eespool kirjeldatu põhjal leiab komisjon, et 2., 4. ja 6. meede ei ole siseturuga kokkusobivad.

4.4.2. *3. meetme kokkusobivus siseturuga*

(120) 3. meetme puhul ei esitanud Kreeka ametiasutused võimalikke põhjuseid, mille alusel saaks meedet pidada siseturuga kokkusobivaks, kuna nad väitsid, et meede ei ole riigiabi.

(121) Arvestades asjaolu, et meede kujutab endast riigiabi, tuleb põhjenduses 112 esitatud põhjustel hinnata selle kokkusobivust siseturuga kooskõlas päästmise ja ümberkorraldamise suunistega. Päästmise ja ümberkorraldamise suuniste asjakohased tingimused aga ei ole ka käesoleval juhul täidetud. Kreeka ametiasutused ei teatanud kunagi ümberkorraldamiskavast, mille eesmärk oleks olnud taastada äriühingu elujõulisus, ega rakendanud kompensatsioonimeetmeid konkurentsimoonutuste leevendamiseks. Lisaks puuduvad tõendid selle kohta, et abi oleks piiratud vajaliku miinimumini, eelkõige abisaaja märkimisväärse omaosaluse kaudu.

(122) Komisjon ei ole teinud kindlaks muid võimalikke põhjuseid, mille alusel võiks kõnealune meede olla siseturuga kokkusobiv.

(123) Eespool kirjeldatu põhjal leiab komisjon, et 3. meede on siseturuga kokkusobimatu.

4.5. **Tagasinõudmine**

(124) Euroopa Liidu toimimise lepingu ja Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt võib komisjon juhul, kui ta leiab, et abi ei ole siseturuga kokkusobiv, otsustada, et asjaomane riik peab sellise abi andmise lõpetama või seda muutma ([28]). Samuti on Euroopa Kohus korduvalt sedastanud, et liikmesriigi kohustus tühistada abi, mida komisjon peab siseturuga kokkusobimatuks, on ette nähtud selleks, et taastada varasem olukord ([29]). Sellega seoses on Euroopa Kohus leidnud, et kõnealune eesmärk on saavutatud, kui abisaaja on ebaseadusliku abina saadud summad tagasi maksnud ja seega loobunud eelisest, mis tal turul konkurentide ees oli, ja on taastatud abi väljamaksmisele eelnenud olukord ([30]).

(125) Kooskõlas kohtupraktikaga sätestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 659/1999 ([31]) artikli 14 lõikes 1, et „kui ebaseadusliku abi korral tehakse negatiivne otsus, nõuab komisjon, et kõnealune liikmesriik peab võtma kõik vajalikud meetmed, et abisaajalt abi tagasi saada […]".

(126) Seega, võttes arvesse, et ühestki vaadeldavatest meetmetest ei teatatud komisjonile, rikkudes ELi toimimise lepingu artiklit 108, mistõttu kujutavad need endast ebaseaduslikku ja siseturuga kokkusobimatut abi, tuleb abisumma tagasi nõuda, et taastada enne abi väljamaksmist turul valitsenud olukord. Abi tuleks tagasi nõuda alates kuupäevast, mil abisaaja sai eelise, st alates ajast, mil abi anti abisaaja käsutusse, kuni tegeliku tagasimaksmiseni ning abisaajal tuleb tasuda abisumma pealt intressi kuni abi tegeliku tagasimaksmiseni.

5. **KOKKUVÕTE**

(127) 1. ja 5. meede ei ole abi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses.

(128) Kreeka võttis 2., 3., 4. ja 6. meetme ebaseaduslikult, rikkudes ELi toimimise lepingu artikli 108 lõiget 3.

([28]) Vt kohtuasi C-70/72: komisjon *vs.* Saksamaa, EKL 1973, lk 813, punkt 13.
([29]) Vt liidetud kohtuasjad C-278/92, C-279/92 ja C-280/92: Hispaania *vs.* komisjon, EKL 1994, lk I-4103, punkt 75.
([30]) Vt kohtuasi C-75/97: Belgia *vs.* komisjon, EKL 1999, lk I-3671, punktid 64 ja 65.
([31]) Nõukogu määrus (EÜ) nr 659/1999, 22. märts 1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad EÜ asutamislepingu artikli 93 kohaldamiseks (EÜT L 83, 27.3.1999, lk 1).

(129) Eriti kujutavad endast riigiabi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses 2., 4. ja 6. meede (2008., 2010. ja 2011. aasta riigigarantiid), millega anti Larcole eelis ning mis olid siseturuga kokkusobimatud, kuna päästmise ja ümberkorraldamise suuniste asjakohased tingimused ei olnud täidetud ja muid kokkusobivuse põhjuseid ei leitud.

(130) 3. meede (riigi osalus Larco 2009. aasta kapitalisüstis) kujutas endast samuti riigiabi ja oli ELi toimimise lepinguga kokkusobimatu, kuna päästmise ja ümberkorraldamise suuniste asjakohased tingimused ei olnud täidetud ja muid kokkusobivuse põhjuseid ei leitud.

(131) Komisjon märgib, et Kreeka on nõustunud käesoleva otsuse vastuvõtmisega inglise keeles,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Asjaolu, et Kreeka jättis Larcolt sisse nõudmata rahandusministeeriumi ees tekkinud võla ning lasi esitada garantiikirjad 2010. aastal kehtestatud lisamaksu ettemakse asemel, ei ole riigiabi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses.

Artikkel 2

Riigiabi summas 135 820 824,35 eurot, mille Kreeka andis ELi toimimise lepingu artikli 108 lõiget 3 rikkudes äriühingule Larco General Mining & Metallurgical Company S.A. 2008., 2010. ja 2011. aastal antud riigigarantiidena ning riigi osalusena äriühingu kapitali suurendamiseks 2009. aastal, on siseturuga kokkusobimatu.

Artikkel 3

1. Kreeka nõuab artiklis 2 osutatud siseturuga kokkusobimatu abi abisaajalt tagasi.

2. Tagasinõutavalt summalt arvestatakse intressi alates abisaajate käsutusse andmise kuupäevast kuni summa tegeliku tagasisaamiseni.

3. Intressi arvestatakse muudetud komisjoni määruse (EÜ) nr 794/2004 ([32]) V peatüki kohaselt liitintressina.

4. 3. meetme kohta esitab Kreeka täpse(d) kuupäeva(d), millal toetus 2009. aasta kapitalisüstiks anti.

5. Kreeka tühistab kõik artiklis 2 nimetatud abi tasumata maksed alates käesoleva otsuse vastuvõtmise kuupäevast.

Artikkel 4

1. Artiklis 2 osutatud abi peab tagastama kohe ja kogu ulatuses.

2. Kreeka tagab käesoleva otsuse rakendamise nelja kuu jooksul pärast sellest teatamise kuupäeva.

Artikkel 5

1. Kahe kuu jooksul pärast käesolevast otsusest teatamist esitab Kreeka järgmise teabe:

a) abisaajalt tagasinõutava abi kogusumma (põhisumma ja intressid);

b) käesoleva otsuse täitmiseks juba võetud ja kavandatavate meetmete üksikasjalik kirjeldus;

c) dokumendid, mis kinnitavad, et abisaajale on antud korraldus abi tagasi maksta.

([32]) Komisjoni määrus (EÜ) nr 794/2004, 21. aprill 2004, millega rakendatakse nõukogu määrust (EÜ) nr 659/1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad EÜ asutamislepingu artikli 93 kohaldamiseks (ELT L 140, 30.4.2004, lk 1).

2. Kreeka teavitab komisjoni käesoleva otsuse täitmiseks võetud riiklike meetmetega seotud edusammudest, kuni kogu artiklis 2 osutatud abi on tagasi makstud. Kreeka esitab komisjoni taotlusel viivitamata teabe käesoleva otsuse täitmiseks juba võetud ja kavandatavate meetmete kohta. Ta esitab ka üksikasjalikud andmed abisaajalt juba tagasi saadud abisummade ja intresside kohta.

Artikkel 6

Käesolev otsus on adresseeritud Kreeka Vabariigile.

Brüssel, 27. märts 2014

Komisjoni nimel
asepresident
Joaquín ALMUNIA

LISA

TEAVE SAADUD, TAGASTATAVA JA JUBA TAGASTATUD ABI SUMMADE KOHTA

Abisaaja nimi — meede	Saadud abi kogusumma	Tagasinõutava abi kogusumma (Põhiosa)	Juba tagasi makstud abi kogusumma	
			Põhiosa	Tagastamisele kuuluvalt summalt arvutatud intress
Larco — 2. meede	30 000 000	30 000 000	0	0
Larco — 3. meede	44 999 999,40	44 999 999,40	0	0
Larco — 4. meede	10 820 824,95	10 820 824,95	0	0
Larco — 6. meede	50 000 000	50 000 000	0	0